

GENESIS

28:1-29:30

Jakobs vertrek naar Paddan-Aram, zijn ontmoeting met God in Bethel en zijn bedrog door Laban.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/genesis/28-1-29-30

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Rebekka stuurt Jakob weg voor zijn veiligheid	2 min	4
2	Izak geeft Jakob de zegen van Abraham	4 min	5
3	Ezau zoekt goedkeuring met een nieuw huwelijk	3 min	8
4	Jakobs reis en droom bij Bethel	3 min	9
5	De wereldwijde belofte aan Jakobs nageslacht	2 min	11
6	Het grote geloof van de Romeinse hoofdman	2 min	12
7	Joden en heidenen in Gods Koninkrijk	2 min	13
8	Volken uit alle windstreken verzameld	2 min	14
9	Jesaja en de wereldwijde evangelieverkondiging	2 min	15
10	De mysterieuze oorsprong van dromen	3 min	17
11	Hoe profetische dromen worden herkend	3 min	18
12	De hemelladder als beeld van Christus	4 min	20
13	Bethel en Jakobs voorwaardelijke gelofte	4 min	23
14	Tienden bij Abraham en Jakob	3 min	25

15	De kerk is niet de voorraadkamer	4 min	26
16	Alles behoort God toe	2 min	28
17	Tienden vóór de wet bewijzen geen plicht	2 min	28
18	Kerkfinanciën en geven aan de armen	3 min	29
19	De tienden van de aartsvaders opnieuw bezien	2 min	31
20	Rentmeesterschap en Gods prioriteiten	3 min	32
21	Jakob bereikt de put bij Haran	4 min	33
22	Jakob ontmoet Rachel en Laban	2 min	36
23	Laban spreekt met Jakob een loon af	2 min	37
24	Laban bedriegt Jakob met Lea	2 min	39
25	De tijdrekening rond Jakobs huwelijken	2 min	40
26	Jakob ondergaat zijn eigen bedrog	2 min	41
27	Waarom Lea Gods uitverkoren vrouw lijkt	3 min	42
	Om verder te lezen		44

1

Rebekka stuurt Jakob weg voor zijn veiligheid

De vorige keer werd het verhaal op een wat onnatuurlijke manier onderbroken toen we aan het einde van Genesis 27 kwamen. Dat hoofdstuk eindigt namelijk met Rebekka, die naar Izak gaat en zegt dat ze wil dat Izak Jakob wegstuurt. Ze zegt dat niet letterlijk met zoveel woorden, maar daar komt het wel op neer: stuur hem naar Paddan-Aram om een vrouw te zoeken. Haar eigenlijke woorden zijn een klacht over de vrouwen die Ezau heeft genomen en die Kanaänitisch zijn. Ons was eerder verteld dat deze vrouwen, toen Ezau hen nam, voor zijn beide ouders een bron van verdriet waren.

Rebekka weet hier dat zij en haar man weliswaar van mening verschillen over Jakob en Ezau, maar toch één ding gemeen hebben: ze hebben allebei een hekel aan hun schoondochters en zouden niet graag nog meer van datzelfde soort krijgen. Daarom stelt ze voor dat Jakob een vrouw moet zoeken. Blijkbaar is het niet bij hen opgekomen om iemand eropuit te sturen om er een te halen, zoals gebeurde toen Abraham iemand eropuit stuurde om Rebekka naar Izak te laten brengen. Ik weet zeker dat ze allebei denken in termen van Jakob die wordt weggestuurd.

Het is niet duidelijk of Rebekka heeft voorgesteld om hem weg te sturen, maar we kunnen er vrijwel zeker van zijn dat dit was wat ze wilde. Ze maakte zich namelijk zorgen over de bedreigingen van Ezau tegen Jakob. Haar plan was om voorlopig enige afstand tussen die twee broers te scheppen, totdat de woede van Ezau kon bekoelen. Toen zei ze:

Als de boosheid van je broer bedaard is en hij vergeten is wat je hem hebt aangedaan, zal ik een bode sturen en je vandaar terug laten halen. Waarom zou ik me op één dag van jullie beiden laten beroven?

GENESIS 27:45

Helaas lezen we nergens dat ze ooit iemand stuurde om hem terug te halen, en ook niet dat hij zijn moeder ooit nog terugzag. Blijkbaar zien we wel dat de woede van Ezau bekoelde. We weten niet hoe snel die bekoelde. Uiteindelijk had hij twintig jaar om af te koelen, want zo lang was Jakob weg voordat hij Ezau weer ontmoette.

2

Izak geeft Jakob de zegen van Abraham

Ze is dus naar Izak gekomen met het voorstel dat het tijd is dat Jakob een vrouw zoekt. Hij is tenslotte 77 jaar oud. Hij is van middelbare leeftijd. Dus riep Izak Jakob bij zich in hoofdstuk 28, vers 1. Hij zegende hem, gaf hem een opdracht en zei tegen hem:

Toen riep Izak Jakob en zegende hem; en hij gebod hem en zei tegen hem: Neem geen vrouw uit de dochters van Kanaän.

GENESIS 28:1

Ik wil graag op iets in de inhoud van deze zegen wijzen. Het lijkt erop dat Izak nu aanvaardt dat Jakob de erfgenaam is, maar hij heeft geen keus. Hij erkent nu dat Jakob, door de voorzienigheid van God, de zegen heeft ontvangen, ondanks zijn eigen pogingen om een andere uitkomst tot stand te brengen. Hij begrijpt nu ongetwijfeld dat het geboorteorakel Jakob had aangewezen als degene die door zijn broer gediend zou worden. Als Izak, wat mij waarschijnlijk lijkt, al wist van de verkoop van het eerstgeboorterecht, vele jaren daarvoor, dan kan hij natuurlijk inzien dat hij het al die tijd bij het verkeerde eind heeft gehad. Dus nu aanvaardt hij Jakobs positie. Hij heeft zich erbij neergelegd.

Maar let hier eens op. Eerder zegende hij Jakob terwijl hij dacht dat het Ezau was. In hoofdstuk 27, vers 27 tot en met 29, staat de zegen die hij aan Jakob gaf, hoewel hij toen dacht dat hij die aan Ezau gaf. De zegen stond in wezen in vers 28 van hoofdstuk 27:

Moge God je geven van de dauw van de hemel, van de vruchtbare streken van de aarde: overvloed van koren en nieuwe wijn.

GENESIS 27:28

Dat was lichamelijke, materiële voorspoed. In vers 29 staat:

Volken zullen je dienen, naties zullen zich voor je buigen. Wees heerser over je broers, de zonen van je moeder zullen zich voor je buigen. Vervloekt moet zijn wie jou vervloekt, en gezegend wie jou zegent!

GENESIS 27:29

enzovoort. Hij gaf hem dus als het ware politieke macht en voorspoed. Maar daar wordt niets gezegd wat noodzakelijkerwijs betrekking heeft op de specifieke beloften aan Abraham.

Hij herhaalt wel wat God tegen Abraham zei:

Iedereen die jou vervloekt, zal vervloekt worden, en wie jou zegent, zal gezegend worden, daar in hoofdstuk 27, vers 29. Maar hij noemt Abraham of het verbond met Abraham niet uitdrukkelijk. Misschien kwam dat doordat Izak, hoewel hij de voorkeur gaf aan Ezau, wist dat Ezau niet werkelijk een man met zo'n karakter was dat hij de verantwoordelijkheid verdiende om het beloofde nageslacht voort te brengen, of dat die verantwoordelijkheid hem kon worden toevertrouwd. Of misschien zag hij Ezau niet als een waardig kanaal. Hij zegt daar niet uitdrukkelijk dat de belofte die aan Abraham was gedaan op hem werd toegepast.

Nu hij Jakob opnieuw zegent en weet dat het Jakob is, en weet dat het Ezau niet is, doet hij dat wel. In zekere zin herhaalt hij enkele dingen uit de eerdere zegen, maar voor het grootste deel zijn het dingen die rechtstreeks uit het verbond met Abraham komen. Hij zegt:

En moge God, de Almachtige, je zegenen, en je vruchtbaar en talrijk maken, zodat je tot een menigte van volken zult worden.

GENESIS 28:3

Dat zou tegen iedereen gezegd kunnen worden, niet specifiek tegen een van Abrams nakomelingen. Maar vers 4 zegt:

Moge Hij je de zegen van Abraham geven, jou en je nageslacht met je, zodat je het land waar je vreemdeling bent, dat God aan Abraham gegeven heeft, in bezit krijgt.

GENESIS 28:4

of:

jouw nakomelingen samen met jou.

Hij noemt dus het nageslacht van Abraham. De zegen die God aan Abraham beloofde, zou via Jakob komen. Dat was iets wat hij niet had genoemd toen hij dacht dat hij Ezau zegende.

Vers 5:

Zo stuurde Izak Jakob weg en die ging naar Paddan-Aram, naar Laban, de zoon van Bethuel, de Syriër, en de broer van Rebekka, de moeder van Jakob en Ezau.

GENESIS 28:5

wat volgens mij de vlakte van Aram betekent,

3

Ezau zoekt goedkeuring met een nieuw huwelijk

Toen Ezau zag dat Izak Jakob gezegend had, en hem weggestuurd had naar Paddan-Aram om vandaar voor zich een vrouw te nemen, en dat hij hem, toen hij hem zegende, geboden had: Neem geen vrouw uit de dochters van Kanaän, en toen hij zag dat Jakob naar zijn vader en moeder geluisterd had en naar Paddan-Aram gegaan was, en toen Ezau zag dat de dochters van Kanaän niet deugden in de ogen van zijn vader Izak, ging Ezau naar Ismaël en nam hij Machalath, de dochter van Ismaël, de zoon van Abraham, de zuster van Nebajoth voor zich tot vrouw, naast zijn andere vrouwen.

GENESIS 28:6-9

Commentatoren stellen dit vaak zo voor dat Ezau zijn kuil nog dieper groef, hoewel ik dit min of meer zie als Esaus verlangen om zijn ouders een plezier te doen, wat behoorlijk prijzenswaardig is. Hij had een paar vrouwen genomen van wie hij nu beseftte dat zijn ouders er niet gelukkig mee waren. Daarom probeert hij hun kleinkinderen te geven bij vrouwen die hun goedkeuring konden krijgen.

Omdat commentatoren altijd alles wat slecht is aan Ezau en alles wat goed is aan de goede mannen proberen te vinden, zeggen ze: 'Nou, hier maakte hij opnieuw een fout en ging hij naar de kinderen van Ismaël, het verworpen nageslacht.' Nou, hij kon niet naar de kinderen van Izak gaan. Dat was zijn eigen familie. Ismaël was ongeveer de nauwste verwant die ze buiten Izaks eigen familie konden vinden. De kwestie was tenslotte dat Jakob, en eerder Izak, met iemand trouwde die nauw verwant was. Daarom zocht Izak een bruid in het land van de broer van zijn vader. Hier vindt Ezau vrouwen uit de familie van de broer van zijn vader. Wat is hier het probleem? Ik zie eigenlijk niet dat Ezau een bijkomend probleem veroorzaakt, tenzij we natuurlijk vinden dat het nemen van een derde en vierde vrouw immoreel is.

Maar hij had er al twee, en zij bezorgden zijn ouders verdriet. Dus misschien dacht hij: 'Nou, laten we helemaal opnieuw beginnen. Ik kan die twee vrouwen niet zomaar aan de kant zetten. Zij zijn mijn verantwoordelijkheid. Maar ik zou er nog een paar kunnen nemen die van een beter soort zijn, een paar die nauwer aan ons verwant zijn en die mij kinderen en mijn ouders kleinkinderen kunnen geven bij wie zij zich niet ongemakkelijk hoeven te voelen.'

Dus persoonlijk denk ik dat dit eerder een positieve stap van Ezau is, omdat hij zijn vader en moeder een plezier wilde doen. Ik denk niet dat het een goed idee is om drie of vier vrouwen te nemen, maar ik denk ook niet dat het een goed idee is om er twee te nemen. Dat had hij al gedaan, en als je er eenmaal twee hebt, maak je de overtreding volgens mij niet veel erger door er nog tien te nemen. Je hebt het hele ideaal van monogamie al kapotgemaakt. Dus ik beoordeel Ezau hierin niet zo kritisch als sommigen doen.

4

Jakobs reis en droom bij Bethel

Jakob nu vertrok uit Berseba en ging naar Haran. Hij bereikte de plaats waar hij overnachtte, want de zon was ondergegaan. Hij nam een van de stenen van die plaats, maakte daar zijn hoofdkussen van, en legde zich op die plaats te slapen.

GENESIS 28:10-11

Deze plaats waar hij stopte heette Luz, hoewel we weten dat hij haar, voordat het verhaal afgelopen is, de naam Bethel gaf. Maar Luz was al een stad en had waarschijnlijk muren, zoals de meeste steden, en poorten. Hij kwam daar na zonsondergang aan. Dat betekent dat de poorten gesloten zouden zijn geweest en dat hij binnen geen onderdak kon vinden. Misschien had hij zich voorgenomen om Luz vóór het vallen van de avond te bereiken en daar onderdak te vinden, maar dat lukte hem niet. Ik denk dat dit ruim zestig kilometer was. Ik weet het getal niet meer. Als ik me niet vergis, geloof ik dat hij die ene dag ruim zestig kilometer aflegde. Dat zou behoorlijk snel zijn geweest, zelfs als het maar zestig kilometer was.

Misschien was het niet de eerste nacht. Ik weet niet of ons wordt verteld dat dit de eerste nacht van zijn reis was. Het kan de tweede nacht zijn geweest. Maar toen hij merkte dat de poorten gesloten waren en de zon onder was, nam hij gewoon een steen om zijn hoofd op te leggen.

Toen ik dit als kind las, dacht ik altijd dat hij gewoon op een rots sliep. Daardoor dacht ik: 'Nou, die man is een taaie kerel.' Hij was een zachtaardige man die binnenshuis leefde, en nu sliep hij op rotsen in plaats van op kussens. Maar naar alle waarschijnlijkheid vouwde hij zijn kledingstuk op en legde hij het opgevouwen kledingstuk op de rots. De rots diende om zijn hoofd hoger te leggen, maar ik weet zeker dat hij er iets zachts op had gelegd, want dat was voor hem helemaal niet onmogelijk geweest. Ik denk niet dat hij probeerde te leven als een hindoeïstische asceet, of op een spijkerbed probeerde te slapen, of zoiets. Die rots wordt alleen genoemd omdat hij later in het verhaal opnieuw ter sprake komt.

Toen droomde hij, en zie, op de aarde was een ladder geplaatst, waarvan de top de hemel raakte, en zie, de engelen van God klommen daarlangs omhoog en omlaag. En zie, de HEERE stond boven aan die ladder en zei: Ik ben de HEERE, de God van uw vader Abraham en de God van Izak; dit land waarop u ligt te slapen, zal Ik u en uw nageslacht geven. Uw nageslacht zal talrijk zijn als het stof van de aarde en u zult zich uitbreiden naar het westen, het oosten, het noorden en het zuiden. In u en uw nageslacht zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden. En zie, Ik ben met u, Ik zal u beschermen overal waar u heen zult gaan, en Ik zal u terugbrengen in dít land, want Ik zal u niet verlaten, totdat Ik gedaan heb wat Ik tot u gesproken heb!

GENESIS 28:12-15

Ik zal je beschermen, waar je ook naartoe gaat, en je terugbrengen naar dit land, want Ik zal je niet verlaten voordat Ik heb gedaan wat Ik je heb beloofd. Toen Jakob wakker werd, zei hij: Jahweh is echt op deze plek, en ik wist het niet. Hij werd bang en zei: Wat

een ontzagwekkende plek! Dit kan niet anders dan het huis van God zijn. Dit is de poort naar de hemel.

5

De wereldwijde belofte aan Jakobs nageslacht

We zullen lezen hoe hij daarop reageerde en welke gelofte hij aflegde. Maar ik wil graag even kijken naar de dingen die God tegen hem zei. Veel van wat God aanvankelijk tegen hem zei, was natuurlijk gewoon wat Hij tegen Abram en tegen Izak had gezegd:

Ik ben jouw God. Ik ben bij je, net zoals Ik bij je ouders was. Jouw nakomelingen zullen dit land hier, Kanaän, erven.

Maar Hij zei in vers 14:

Ook zullen jouw nakomelingen zo talrijk zijn als het stof van de aarde. Dat spreekt beslist over meerdere nakomelingen.

— dat wil zeggen: je familie, je nageslacht, zal zich uitbreiden —

naar het westen, het oosten, het noorden en het zuiden. En in jouw nageslacht zullen alle geslachten van de aarde gezegend worden.

Het oosten en het westen en het noorden en het zuiden zijn eigenlijk een manier om te spreken over gebieden ver buiten het kleine land Kanaän. Hij zegt:

Ik ga jouw nakomelingen dit land geven waar je nu ligt, het land Kanaän, en daarna geef Ik je nog meer. Je zult van hieruit naar het oosten, westen, noorden en zuiden trekken, alle kanten op over de hele wereld, en jouw nakomelingen zullen daar ook zijn.

Dit loopt natuurlijk vooruit op wat alleen het Nieuwe Testament duidelijk maakt. Namelijk dat mensen uit alle volken die tot geloof in de Messias komen, het nageslacht van Jakob, het nageslacht van Abraham, zelf het nageslacht van Abraham worden. Zij die het geloof van Abraham hebben, zijn de kinderen van Abraham, zei Paulus.

6

Het grote geloof van de Romeinse hoofdman

Jezus deed een voorspelling die ongeveer hetzelfde klinkt. We lezen in Mattheüs hoofdstuk 8 dat een hoofdman, die een heiden was, Jezus om hulp kwam vragen omdat de dienaar van de man ziek was en op sterven lag. Jezus zei:

En Jezus zei tegen hem: Ik zal komen en hem genezen.

MATTHEÛS 8:7

De man zei:

De hoofdman antwoordde en zei: Heere, ik ben het niet waard dat U onder mijn dak komt; maar spreek slechts een woord, en mijn knecht zal genezen zijn.

MATTHEÛS 8:8

Toen legde hij uit hoe hij wist dat Jezus voldoende gezag had om vanaf die plek alleen maar het bevel te geven, waarna de dienaar genezen zou worden.

Als je erover nadenkt, is dit een geweldig geloof. Want het is al moeilijk genoeg te geloven dat een ongeneeslijke ziekte genezen zou worden, zelfs als de genezer aanwezig is om een hand op de zieke te leggen. Maar sommigen zouden kunnen zeggen: „Dat gebeurt voortdurend, omdat er psychosomatische ziekten zijn, enzovoort. De aanwezigheid van de genezer bemoedigt het slachtoffer soms, en misschien heeft hij zelfs trucs achter de hand die een doorsnee persoon niet kan zien.”

Maar wanneer het erom gaat eenvoudigweg het bevel te geven en een zieke die ver weg is beter te laten worden, zegt hij duidelijk dat Jezus krachten heeft die de menselijke krachten volkomen te boven gaan en die als het ware alomtegenwoordig zijn. Hij erkent bijna de godheid van Christus, of op zijn minst het goddelijke gezag van Christus.

Jezus verwondert Zich over deze man. In Mattheüs 8:10 staat:

Toen Jezus dit hoorde, verwonderde Hij Zich, en zei tegen hen die Hem volgden: Voorwaar, Ik zeg u: Ik heb zelfs in Israël zo'n groot geloof niet gevonden.

MATTHEÛS 8:10

Hij bedoelt: onder de Joden. Hij heeft bij hen niet het soort geloof gevonden dat Hij bij deze heidense Romeinse hoofdman heeft gevonden.

7

Joden en heidenen in Gods Koninkrijk

Maar dan doet Jezus in vers 11 deze voorspelling:

Maar Ik zeg u dat er velen zullen komen van oost en west en zij zullen aan tafel gaan met Abraham, Izak en Jakob in het Koninkrijk der hemelen, en de kinderen van het Koninkrijk zullen buitengeworpen worden in de buitenste duisternis; daar zal gejammer zijn en tandengeknars.

MATTHEÛS 8:11-12

Laat je niet in verwarring brengen door de woorden „Koninkrijk der hemelen”. Hij bedoelt het Koninkrijk van God. Hij heeft het niet over de hemel. Hij heeft het over het Koninkrijk waarvan Hij heeft aangekondigd dat het nabij is, het Koninkrijk dat Hij aan het vestigen was. Hij zegt dat dit Koninkrijk bewoond zal worden door mensen die niet de natuurlijke kinderen van het Koninkrijk zijn.

De natuurlijke zonen van het Koninkrijk zijn de Joden. Zij waren degenen aan wie oorspronkelijk in het oude verbond de belofte van het Koninkrijk was gegeven. Zij waren de kinderen van dat Koninkrijk. Maar Hij zegt dat die kinderen vanwege hun ongeloof — omdat:

Zelfs in Israël heb Ik niemand gevonden met zoveel geloof als deze man.

— dat degenen in Israël die dit geloof niet hebben, in de buitenste duisternis geworpen zullen worden. Ze zullen geen deel uitmaken van Mijn Koninkrijk. Ze zullen geen deel uitmaken van Mijn beweging. Ze zullen niet in de gemeente komen. Met andere woorden, ze zullen Christus verwerpen omdat ze niet in Hem geloven. En ironisch genoeg zijn zij de natuurlijke erfgenamen van het Koninkrijk.

Denk eraan, Jezus zei tegen de Joden in Mattheüs 21:43, meen ik:

Daarom zeg Ik u dat het Koninkrijk van God van u weggenomen zal worden en aan een volk gegeven dat de vruchten ervan voortbrengt.

MATTHEÛS 21:43

Daar verwijst Jezus hier naar wanneer Hij zegt dat velen uit het oosten en het westen zullen komen. Hij bedoelt: van buiten Israël. Heidenen uit andere landen zullen komen en deel uitmaken van het Koninkrijk, terwijl de natuurlijke erfgenamen er ironisch genoeg van uitgesloten zullen worden.

8

Volken uit alle windstreken verzameld

In Lukas 13:29, de parallelle passage hiervan, zien we dat deze uitspraak iets veelomvattender is. Want in de verzen 28 en 29, Lukas 13:28-29, staat:

Daar zal gejammer zijn en tandengeknars, wanneer u Abraham, Izak en Jakob en alle profeten in het Koninkrijk van God zult zien, maar u buitengeworpen. En daar zullen er komen van oost en west, van noord en zuid, en zij zullen aan tafel gaan in het Koninkrijk van God.

LUKAS 13:28-29

In de versie van Mattheüs staat alleen het gedeelte over het oosten en het westen; het noorden en het zuiden worden niet genoemd. Mensen uit allerlei verschillende landen buiten Israël zullen dus deel krijgen aan Gods Koninkrijk. Maar Hij zegt tegen Zijn Joodse volksgenoten en anderen:

Jullie zullen zelf buitengesloten worden.

Dit is de vervulling van een oudtestamentische profetie, naast de profetie die we zojuist in Genesis hebben gezien. In Jesaja 43:5-6 zegt God:

Wees niet bevreesd, want Ik ben met u. Vanwaar de zon opkomt, zal Ik uw nageslacht halen en vanwaar zij ondergaat zal Ik u bijeenbrengen. Ik zal zeggen tegen het noorden: Geef! En tegen het zuiden: Weerhoud niet! Breng Mijn zonen van ver, en Mijn dochters van het einde der aarde.

JESAJA 43:5-6

Veel mensen, vooral uit de kring van de bedelingenleer, geloven dat dit een profetie is over de bijeenbrenging van Israël in de laatste dagen, terug naar het land Israël. De Joden, de diaspora, zijn over de hele wereld verspreid, en Hij zegt:

Ik ga ze terugbrengen uit het oosten, het westen, het noorden en het zuiden.

9

Jesaja en de wereldwijde evangelieverkondiging

Jezus nam deze bewoording echter over en paste die niet daarop toe, maar op heidenen die het Koninkrijk binnengaan. Zelfs terwijl Hij sprak, kwamen sommigen al binnen, zoals die centurio. Onder de heidenen waren er mensen met een geloof zoals dat in Israël niet gevonden werd.

Ik geloof dat Jezus werkelijk zinspeelt op deze specifieke passage in Jesaja:

„Ik zal jouw nakomelingen terugbrengen, het zaad van Abraham, het zaad van Israël, het zaad van Jakob.” Die uitdrukking klinkt door in het bevel dat Jezus in Handelingen 1:8 aan de discipelen gaf, waar Hij zei:

maar u zult de kracht van de Heilige Geest ontvangen, Die over u komen zal; en u zult Mijn getuigen zijn, zowel in Jeruzalem als in heel Judea en Samaria en tot aan het uiterste van de aarde.

HANDELINGEN 1:8

Met andere woorden, door jullie evangelisatiewerk zullen jullie Mijn zonen en Mijn dochters bijeenbrengen. Jullie zullen Mijn zonen en Mijn dochters in het Koninkrijk bijeenbrengen door het Evangelie van het Koninkrijk tot aan de einden van de aarde te prediken. Jesaja zegt:

Ik zal zeggen tegen het noorden: Geef! En tegen het zuiden: Weerhoud niet! Breng Mijn zonen van ver, en Mijn dochters van het einde der aarde.

JESAJA 43:6

Dit is een passage over de gemeentetijd. En Jezus had met dezelfde bewoording — het noorden, het zuiden, het oosten en het westen — voorspeld dat zij allemaal binnen zullen komen, de heidenen, en dat de kinderen van het Koninkrijk uitgeworpen zullen worden.

Maar de eerste plaats waar we dit soort bewoording vinden, is onze passage in Genesis 28. Daar zegt God in vers 14 tegen Jakob, die Israël is — nog niet Israël, maar zo wordt hij later genoemd:

Uw nageslacht zal talrijk zijn als het stof van de aarde en u zult zich uitbreiden naar het westen, het oosten, het noorden en het zuiden. In u en uw nageslacht zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden.

GENESIS 28:14

In vers 15 zei God:

En zie, Ik ben met u, Ik zal u beschermen overal waar u heen zult gaan, en Ik zal u terugbrengen in dít land, want Ik zal u niet verlaten, totdat Ik gedaan heb wat Ik tot u gesproken heb!

GENESIS 28:15

10

De mysterieuze oorsprong van dromen

Jakob is hier niet voor honderd procent zeker van God, want Jakob is op dit moment geen man van geloof. Hij is onder de indruk van de droom. Het is een ontzagwekkende droom. Hij weet dat die van God komt. Het is niet zomaar een vreemde droom; hij herkent hem als een openbaring van God.

Er komen talloze dromen voor in de Bijbel, waaronder verscheidene in Genesis: de dromen van de farao, de droom van de schenker, de droom van de bakker, de dromen van Jozef, enzovoort. Er staan veel profetische dromen in Genesis en in de rest van de Bijbel. Vooral Daniël en Zacharia hebben er een aantal, en er zijn er nog meer.

Dit roept vragen op over dromen. Wat zijn dromen? Dromen zijn heel mysterieuze dingen. Ik heb ooit een droom gehad waarover ik me het hoofd brak. Die was niet profetisch en kwam niet van de Heere, daar ben ik zeker van. Maar ik brak me er het hoofd over, omdat ik in de droom door iemand bedrogen werd en er vervolgens achter kwam dat ik bedrogen was. Ik dacht: „Heeft mijn eigen verstand die misleiding bedacht? Waar kwam dat verhaal vandaan?” Het is raadselachtig. Dromen zijn mysterieuze dingen.

Ik weet dat mijn arme ex-vrouw, toen we pas getrouwd waren, iedere nacht door nare dromen gekweld werd. Ze had dromen die niet bij haar pasten, althans, dat vond zij, en dat vond ik ook. Ze had dromen die haar iedere nacht kwelden. Ze kwelden haar omdat ze haar of mij afschilderden als mensen die we niet waren. Ze werd dan boos op mij wakker, of voelde zich schuldig over haar aandeel in een droom, of zoiets. We probeerden erachter te komen waar die dromen vandaan kwamen.

We namen aan dat juist die dromen die haar kwelden, van de duivel kwamen. Sommige mensen, Freud en anderen, zouden zeggen dat ze uit het onderbewuste voortkomen. Ik weet eigenlijk niet waar dromen vandaan komen. Soms weerspiegelen onze dromen werkelijk dingen die overdag zijn gebeurd. Gesprekken die we hebben gevoerd, klinken door in dromen. Het lijkt er misschien op dat zulke dromen niet meer zijn dan een herhaling van de gebeurtenissen van de afgelopen dag in onze gedachten terwijl we slapen. Maar andere dromen zijn niet zo gemakkelijk op die manier te verklaren. Zelf heb ik in de afgelopen veertig jaar, denk ik, vier, zo niet vijf dromen gehad waaruit ik wakker werd in de wetenschap dat ze van de Heere kwamen. Later kwam er bevestiging, die mij bewees dat God hierdoor inderdaad tot mij sprak.

Er zijn dromen waardoor God tot ons spreekt, maar we moeten voorzichtig zijn met de aanname dat alle dromen profetieën van God zijn. Ik geloof dat ze verschillende bronnen hebben. Een vriend van mij, die inmiddels overleden is en later tot bekering is gekomen, had de leiding over een christelijke gemeenschap in Oregon die een sekte was. Hij en zijn vrouw waren daar met ongeveer twee andere echtparen en enkele ongetrouwde vrouwen. Hij bestuurde die gemeenschap door middel van dromen, zijn dromen. Soms hadden de andere broeders ook dromen, maar bij elke droom die hij had, nam hij aan dat die profetisch was. Uiteindelijk brachten deze dromen hem ertoe met alle vrouwen in de gemeenschap naar bed te gaan, omdat hij daar dromen over had.

11

Hoe profetische dromen worden herkend

Dat is een uitstekend voorbeeld van iemand die misschien te sterk generaliseert als het gaat om de bron van dromen. Want sommige van zijn dromen, vooral de eerste, waren werkelijk inspirerend, opbouwend en mogelijk profetisch. Toen ik hem voor het eerst ontmoette, kwamen sommige dromen waarover hij vertelde op mij over als bijzonder diepgaande profetische dromen. Daarom werd hij mijn vriend. Pas veel later kwam aan het licht dat zijn dromen hem op een dwaalspoor brachten. Ik ben bereid te geloven dat sommige van zijn dromen van God kwamen, maar hij kon geen

onderscheid maken tussen de dromen die wel van God kwamen en de dromen die dat niet deden. Dus ofwel de duivel, ofwel zijn eigen vlees leidde hem door veel van zijn dromen in de verkeerde richting, de zonde in.

Overigens kwam hij later wel tot bekering en diende hij God zuiver en trouw nadat de sekte was ontbonden. Sindsdien is hij aan kanker overleden, maar ik geloof dat hij bij de Heere is. Hij werd een tijdlang werkelijk misleid door zijn dromen.

Mijn ervaring met dromen is beperkt. Ik heb vermoedelijk heel wat dromen, maar de meeste herinner ik me niet wanneer ik wakker word. Soms wel. Maar telkens wanneer ik het gevoel had dat God mij werkelijk een profetische droom had gegeven, schrok ik wakker. Ik werd badend in het koude zweet wakker, met het sterke besef dat God mij iets had geopenbaard wat ik moest weten. Later onderzoek bevestigde dat dit inderdaad waar was. In veel gevallen ging het om informatie die ik nooit had kunnen raden en die mijn gedachten nooit zelf hadden kunnen voortbrengen. Vóór de droom had ik daar geen enkel vermoeden van. Vaak was het een openbaring van iets wat ik beslist moest weten.

Ik dacht: „Hoe weet ik wanneer deze dromen van God komen en wanneer niet?” Toch was het duidelijk iets subjectiefs. Ik werd wakker met de subjectieve overtuiging dat dit van God kwam, en in elk van die gevallen had ik gelijk. Zo lijkt het ook in de Bijbel dat mensen die dromen van God ontvangen, wakker worden in de wetenschap dat de droom van God kwam. Deze mensen hadden beslist nog andere dromen naast de dromen die in de Schrift zijn opgetekend. De Schrift heeft geen reden om de dromen vast te leggen die niet van God kwamen. Ik vermoed dat Jakob de meeste nachten wel droomde, maar uit deze droom schrok hij wakker.

Denk eraan dat zowel de farao, later in het verhaal van Jozef, als Nebukadnezar, in het verhaal van Daniël, deze vreemde dromen hadden en verontrust wakker werden. De slaap week van hen. Ze konden niet rusten voordat ze hadden ontdekt waar de droom over ging. Ik vermoed dat dit meestal zo is wanneer iemand een droom heeft die van God komt. Het is meer dan alleen de gewone herinnering aan een droom wanneer je wakker wordt. Er is een sterke overtuiging en het besef dat God heeft gesproken. Dat was beslist de reactie van Jakob.

12

De hemelladder als beeld van Christus

Jakob ontwaakte in vers 16 uit zijn slaap en zei:

Toen Jakob uit zijn slaap ontwaakte, zei hij: De HEERE is werkelijk op deze plaats, en ik heb het niet geweten.

GENESIS 28:16

Hij werd bang en zei:

Daarom was hij bevreesd en zei hij: Hoe ontzagwekkend is deze plaats! Dit is niets anders dan het huis van God en de poort van de hemel.

GENESIS 28:17

Wat had hij gezien? Hij had in zijn droom een ladder of een trap gezien. Het Hebreeuwse woord kan naar beide verwijzen, en het was duidelijk een toegang tot de hemel. De voet ervan stond op de aarde, de top reikte tot in de hemel en Jahweh zat bovenaan. Engelen van God gingen deze ladder op en af. Blijkbaar wordt hiermee meegedeeld dat God in de hemel vanaf deze plaats toezicht houdt op de gebeurtenissen op aarde. Hij zendt Zijn engelen uit om Zijn wil te doen. Ze komen terug met verslagen, enzovoort. Ze gaan op en neer vanaf deze plaats waar Jakob ligt. Dit is de plaats vanwaar de hemel toegankelijk is. Hij zei:

Dit is de poort naar de hemel. Het maakte een diepe indruk op hem.

Misschien weet je dat Jezus hiernaar verwees in Johannes 1, toen Hij Nathanaël ontmoette. Nathanaël is vrijwel zeker dezelfde man die later Bartholomeüs wordt genoemd, een van de twaalf. Toen Jezus Nathanaël ontmoette, zag Jezus in Johannes 1:47 Nathanaël naar Zich toe komen en zei tegen hem:

Jezus zag Nathanaël naar Zich toe komen en zei over hem: Zie, werkelijk een Israëliet in wie geen bedrog is.

JOHANNES 1:47

Geen bedrog betekent geen huichelarij, dubbelhartigheid of misleiding. Nathanaël zei tegen Hem:

Nathanaël zei tegen Hem: Vanwaar kent U mij? Jezus antwoordde en zei tegen hem: Voordat Filippus u riep, toen u onder de vijgenboom was, zag Ik u.

JOHANNES 1:48

Jezus antwoordde en zei tegen hem:

Voordat Filippus je riep, zag Ik je al onder de vijgenboom.

Nathanaël antwoordde en zei tegen Hem:

Nathanaël antwoordde en zei tegen Hem: Rabbi, U bent de Zoon van God, U bent de Koning van Israël.

JOHANNES 1:49

En Jezus antwoordde en zei tegen hem:

Jezus antwoordde en zei tegen hem: Omdat Ik tegen u gezegd heb: Ik zag u onder de vijgenboom, gelooft u. U zult grotere dingen zien dan deze.

JOHANNES 1:50

En Hij zei tegen hem:

En Hij zei tegen hem: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u allen: Van nu af zult u de hemel geopend zien en de engelen van God opklimmen en neerdalen op de Zoon des mensen.

JOHANNES 1:51

waarmee Hij Zichzelf bedoelde.

Deze verwijzing naar het zien opstijgen en neerdalen van de engelen van God komt maar op één andere plaats in de Schrift voor. Het is duidelijk een echo van die eerdere plaats, namelijk het verhaal over Jakobs droom. In Jakobs droom zag hij bij de poort van de hemel een ladder waarlangs engelen van God van de aarde naar de hemel opstegen en weer terug neerdaalden. Jezus zei als het ware tegen Nathanaël: 'Er zal een tijd komen, Nathanaël, dat je Mij in die positie zult zien. Je zult Mij als de ladder zien. Je zult Mij zien als de toegang, de poort van de hemel. Je zult Mij zien als de weg, als de deur, als Degene door Wie de engelen op Gods bevel opstijgen en neerdalen.' Met andere woorden, zoals Jakob tot zijn verbazing ontdekte dat hij zich in de nabijheid van de poort van de hemel bevond, zo zul jij op een moment een soortgelijke verrassing ervaren. Alleen zal het dan de Zoon des mensen zijn. 'Je zult Mij herkennen als de poort van de hemel.'

Zo past Jezus dit toe. We zouden volgens mij zelfs kunnen opperen dat deze ladder die Jakob zag, Jezus is, hoewel het niet nodig is om het precies zo te zeggen. Het is mogelijk dat de ladder eenvoudigweg was wat Jakob zei dat hij was, een poort van de hemel, en dat Jezus later tegen Nathanaël zegt: 'Dat ben Ik ook. Dat zul je over Mij gaan begrijpen terwijl je Mij blijft volgen en Mij beter leert kennen.'

13

Bethel en Jakobs voorwaardelijke gelofte

Genesis 28:18 zegt:

Daarna stond Jakob 's morgens vroeg op. Hij nam de steen waar hij zijn hoofdkussen van gemaakt had, zette die overeind als een gedenkteken en goot er olie op. Hij gaf die plaats de naam Bethel, hoewel de naam van de stad eerst Luz was.

GENESIS 28:18-19

De naam Bethel betekent 'huis van God'.

Let erop dat hij op dit punt het woord Jahweh niet gebruikt, hoewel hij dat later wel doet.

Jakob legde een gelofte af en zei: Als God met mij zal zijn en mij zal beschermen op deze weg, waar ik op ga, en mij brood zal geven om te eten en kleren om aan te trekken, en ik in vrede in het huis van mijn vader zal terugkeren, dan zal de HEERE mij tot een God zijn. Deze steen, die ik als gedenkteken overeind gezet heb, zal een huis van God zijn. En van alles wat U mij geven zult, zal ik U zeker het tiende deel geven.

GENESIS 28:20-22

Jakob is al met God aan het onderhandelen en zegt: 'Ik zal dit doen als U dat doet.' Hij komt niet tot God in volledige, onvoorwaardelijke overgave: 'God, ik zie dat U op deze plaats bent. Ik zie dat U rechten hebt op mij, op mijn voorouders en op mijn toekomstige nageslacht, en ik ben Uw man.' Dat had hij kunnen zeggen, maar hij zei: 'Wel, ik zal U op de proef stellen, God. Ik ga een tijdlang weg. Ik weet niet wat de toekomst brengt, maar U hebt gezegd dat U met mij zult zijn. U hebt gezegd dat U mij zult zegenen. U hebt gezegd dat U mij veilig terug zult brengen. Als U dat allemaal

doet, en als U mij voorspoed geeft en alles doet wat ik wil en mij veilig naar het huis van mijn vader terugbrengt, dan zal ik U een enorme gunst bewijzen. Ik zal toestaan dat U mijn God bent, en ik zal U deze rots geven om Uw huis te zijn, en ik zal U tien procent geven van alle rijkdom die U mij geeft.'

Dat is natuurlijk een aanbod dat God onmogelijk kon afslaan. Hoe kon God zo'n geweldig aanbod aan Zich voorbij laten gaan? Een rots als huis, tien procent van de rijkdom waarin Hij Zelf voorziet, en Jakob als een van Zijn mannen. 'U zult mijn God zijn', zegt Jakob. Deze uitspraak maakt heel duidelijk dat Jakob zegt: 'U bent momenteel niet mijn God. Als al deze dingen gebeuren zoals ik voorstel, dan zal de Heere mijn God zijn. Ik wacht het af.'

Natuurlijk deed God alles wat Jakob had gevraagd. Daaruit blijkt Gods ongelooflijke nederigheid: Hij verlaagde Zich om zo'n zelfzuchtig persoon tegemoet te komen, die doet alsof hij tegenover God in een positie verkeert waarin hij kan onderhandelen. God zegt niet eens: 'Jakob, jij verkeert niet in een positie waarin je kunt onderhandelen. Maar omdat Ik deze dingen toch al wil doen, ga Ik ze doen. En Ik wil niet dat je denkt dat Ik op de een of andere manier jouw dienaar ben, dat je maar met je vingers kunt knippen en Mij kunt zeggen wat Ik moet doen.' God wijst hem helemaal niet terecht. God komt hem eenvoudigweg tegemoet. God is nederig genoeg om Zijn eigen waardigheid niet eens te hoeven verdedigen in een situatie waarin een of ander slap klein rotventje doet alsof hij op hetzelfde niveau staat als God, of boven God. God is zeker van Zichzelf. Hij hoeft Zichzelf niet te bewijzen.

Jakob stelt de voorwaarden en doet God dit grootmoedige aanbod, en toch gaat God er werkelijk op in. Trouwens, wanneer God aan die voorwaarden voldoet, komt Jakob zijn gelofte ook na, zoals we zullen zien. Maar dat zal twintig jaar nadat hij haar heeft afgelegd gebeuren, twintig jaar of misschien zelfs iets langer.

14

Tienden bij Abraham en Jakob

Voordat we dit hoofdstuk achter ons laten en naar het volgende gaan, wil ik misschien nog opmerken dat dit de tweede keer is dat we in de Bijbel lezen dat iemand een tiende van zijn bezittingen aan God geeft. De eerste keer was toen Abraham Melchizedek ontmoette in Genesis 14. In dat tafereel gaf Abram Melchizedek een tiende van de oorlogsbuit. Dit is de tweede keer dat iemand God een tiende aanbiedt.

Deze twee voorvallen in het leven van Abraham en Jakob worden vaak aangevoerd als bewijs dat het geven van tienden een oorspronkelijke verplichting was die de aartsvaders kenden, en misschien zelfs mensen vóór de aartsvaders, mogelijk al in de tijd van Adam en Eva en Kaïn en Abel. God zou de mens duidelijk hebben gemaakt dat Hij een tiende van zijn hele opbrengst verwacht. Dit punt wordt meestal naar voren gebracht omdat er mensen zijn, zoals ikzelf, die niet geloven dat het geven van tienden een verplichting is die in het Nieuwe Testament wordt geleerd.

Ik wil heel duidelijk maken wat ik met het geven van tienden bedoel, omdat sommige mensen de term 'tienden geven' verwarren met 'geven'. Ik heb veel mensen het woord 'tiende' horen gebruiken, terwijl uit wat ze zeggen duidelijk blijkt dat ze eigenlijk gewoon geven bedoelen. Dus wanneer ik zeg dat ik niet geloof dat het geven van tienden in het Nieuwe Testament wordt geleerd, denken zij dat ik zeg dat ik niet geloof dat geven een nieuwtestamentische verplichting is. Er is nauwelijks iets wat in het Nieuwe Testament een grotere verplichting is dan geven, want dat is wat liefde is. Liefde geeft. De term 'tienden geven' betekent specifiek dat je tien procent van je inkomsten afzondert en geeft als vervanging van andere verplichtingen om te geven.

Veel kerken leren dat christenen verplicht zijn tien procent aan hun plaatselijke kerk te geven. Ze zeggen vaak dat je, nadat je dat hebt gedaan, daarnaast misschien nog aan andere organisaties en dergelijke wilt geven, maar dat die tien procent naar de plaatselijke kerk gaat. Om te begrijpen hoe ze daarbij komen, moet je een enorme gedachtesprong maken. Ze gaan naar Maleachi 3, waar God Israël streng terechtwijst omdat het de tienden niet geeft die Hij hun had opgedragen te brengen. Hij dringt erop aan dat ze zich beteren en hun tienden naar de voorraadkamer brengen.

De voorraadkamer bevindt zich natuurlijk in de tempel. In de voorraadkamers werden het graan en de landbouwproducten in de tempel opgeslagen, zodat de Leviëten ervan konden eten wanneer ze wilden. Het was hun levensonderhoud. Maar de leer gaat als volgt. Ze wordt de leer van het geven van tienden aan de voorraadkamer genoemd. Ze zeggen dat de voorraadkamer de plaats is waar je naartoe gaat om gevoed te worden, en daarom is je plaatselijke kerk de voorraadkamer. Wanneer God dus zegt:

Breng al de tienden naar het voorraadhuis,

MALEACHI 3:10

betekent dat dat je jouw tien procent aan de plaatselijke kerk moet geven. Wat je daarnaast geeft, is jouw zaak, maar de tien procent behoort aan de plaatselijke kerk toe.

15

De kerk is niet de voorraadkamer

Deze specifieke leer deugt in vrijwel geen enkel opzicht. Om te beginnen komt de plaatselijke kerk van tegenwoordig niet overeen met de voorraadkamer in Maleachi. Ten eerste bestond de plaatselijke kerk zoals wij die tegenwoordig kennen niet in Bijbelse tijden. Noch het Oude, noch het Nieuwe Testament kende iets wat leek op wat wij de plaatselijke kerk noemen. In nieuwtestamentische tijden zou de plaatselijke gemeente bestaan uit alle christenen in een stad, niet uit een van de vele onafhankelijke organisaties in een stad die zich elk een plaatselijke kerk noemen en die elk een soort exclusieve aanspraak maken op leden van het lichaam van Christus in die stad: 'Deze mensen zijn onze leden.'

Om te verduidelijken wat ik bedoel: als je naar een kerk begint te gaan en ze vragen: 'Wil je lid worden van onze kerk?' dan zou je kunnen zeggen: 'Nou, dit is een baptistenkerk. Ja, ik wil graag lid worden van deze kerk, maar vinden jullie het goed als ik ook lid word van de Foursquare Church, de Assembly of God, de methodistische kerk en de presbyteriaanse kerk? Vinden jullie dat goed?' Dat zullen ze niet

goedvinden. Maar dit zijn allemaal kerken in dezelfde stad. We zijn allemaal hetzelfde. We zijn toch het lichaam van Christus in deze stad? ‘Nou, ja, maar je kunt niet loyaal zijn aan andere kerken. Dat is als polygamie.’

Zo praten ze echt. Ze praten alsof je relatie met een plaatselijke organisatie die zij een kerk noemen, op een huwelijk lijkt. Als iemand van de ene kerk naar de andere gaat, vergelijken ze dat met iemand die naast zijn wettige vrouw ook minnaressen heeft. Alsof er in het Nieuwe Testament iets voorkomt wat lijkt op wat zij een plaatselijke kerk noemen: een groep mensen die in een stad woont, afgescheiden en onafhankelijk van de andere christenen in diezelfde stad. Het is een verschijnsel dat pas na de Reformatie is ontstaan en geen parallel kent in het Nieuwe Testament.

Als het Nieuwe Testament dit soort plaatselijke kerk niet eens noemt, leert het vanzelfsprekend ook nergens dat je aan zo’n plaatselijke kerk tienden moet geven. Aan zo’n soort organisatie werd destijds niet eens gedacht. Bovendien is de kerk waarvan je lid wordt of die je bezoekt misschien wel, maar misschien ook niet de plaats waar je gevoed wordt. Sommige kerken geven niet veel geestelijk voedsel, en mensen halen hun geestelijke voedsel vaak ergens anders vandaan.

Maar zelfs als de gemeente de plek is waar je gevoed wordt, komt zij niet overeen met de voorraadkamer in Maleachi. De voorraadkamer was niet de plek waar de aanbidders naartoe gingen om gevoed te worden. Het was de plek waar ze kwamen geven, zodat de Levieten gevoed konden worden. De voorraadkamer van de tempel was niet de plek waar de gemiddelde Jood zijn voedsel ging halen. Daar werd het voedsel opgeslagen dat hij aan de Levieten gaf, en daar haalden de Levieten hun voedsel. Er is hier geen overeenkomst. De hele leer dat je tienden aan de voorraadkamer moet geven, is van begin tot eind een verzinsel, en niets eraan is bijbels geldig. De waarheid is dat er niets in de Bijbel staat wat zegt dat christenen tien procent aan God moeten geven. De reden daarvoor is dat de Bijbel in feite iets anders zegt wat daarmee in strijd is: honderd procent behoort God toe. In het Oude Testament behoorde tien procent God toe. De overige negentig procent was zo ongeveer van jou, om ermee te doen wat je wilde. In het Nieuwe Testament zegt Jezus in Lukas 14:33:

16

Alles behoort God toe

Zo kan dan ieder van u die niet alles wat hij heeft, achterlaat, geen discipel van Mij zijn.

LUKAS 14:33

In het Nieuwe Testament behoort alles God toe, niet tien procent. Zeggen dat tien procent God toebehoort en dat je over de overige negentig procent zelf mag beslissen, maakt een onderscheid dat de Bijbel niet zou ondersteunen. Je mag zelf beslissen over de volle honderd procent van wat God je geeft, maar het is van Hem. Je mag zelf beslissen hoe je als rentmeester omgaat met wat Hem toebehoort. In het Oude Testament was dat niet het uitgangspunt. In het Nieuwe Testament wel. Wij zijn rentmeesters over Gods bezittingen, en alles behoort Hem toe.

Geloof ik in geven? Absoluut. Geloof ik in het geven van tien procent? Nee, dat is veel te weinig. Ik zou me schamen als ik tien procent gaf. Sinds mijn tienerjaren geef ik het dubbele daarvan, en sindsdien nog meer. Voor mij is tien procent zo'n compromis voor Amerikaanse christenen, die zoveel meer hebben dan de rest van de wereld. Natuurlijk kunnen de meeste mensen met hun huidige levensstandaard niet van vijftig procent van hun inkomen leven. Maar zelfs als we onze levensstandaard zo zouden verlagen dat dit wel kon, zouden we nog altijd rijker zijn dan minstens vijfenzeventig, misschien zelfs zeventig procent van de christenen wereldwijd. Wanneer gemeenten zeggen: 'O, je bent God tien procent verschuldigd,' begrijp ik die redenering helemaal niet. Die staat beslist niet in de Bijbel.

17

Tienden vóór de wet bewijzen geen plicht

Natuurlijk werd het geven van tienden geboden in de wet van Mozes, maar christenen begrijpen dat de wet van Mozes voor het volk van het oude verbond was, en dat er nu een nieuw verbond is met andere bepalingen. Maar degenen die zeggen dat we tegenwoordig tien procent aan de gemeente moeten betalen, zeggen: 'Wacht even. Je

kunt niet zeggen dat het onderdeel van de wet is, want Abraham en Jakob betaalden tienden. Dat was vóór de wet. Daarom is het geven van tienden een beginsel dat de wet overstijgt. Het bestaat vóór, tijdens en na de wet.’ Dat is hun argument.

Maar nogmaals, ze denken niet erg helder na, zoals christenen dat kennelijk over het algemeen niet doen. Persoonlijk denk ik dat niet-christenen nog minder helder nadenken. Ik denk dat mensen geen heldere denkers zijn, en dat is voor mij een van de grootste frustraties, want het is helemaal niet zo moeilijk om helder na te denken als je dat echt wilt.

Vraag jezelf af: als het geven van tienden inderdaad vóór de wet in praktijk werd gebracht, betekent dat dan noodzakelijkerwijs dat het na de wet verplicht is? Je zou jezelf een soortgelijke vraag kunnen stellen. Dierenoffers werden vóór de wet gebracht. Zijn die in het nieuwe verbond nog steeds verplicht? Besnijdenis was vóór de wet verplicht. Is die nog steeds verplicht? Volgt uit het feit dat sommige mensen vóór de wet bepaalde dingen deden, of zelfs verplicht waren die te doen, dat dit dezelfde dingen zijn die wij verplicht zijn te doen nu Jezus gekomen is en de nieuwe orde heeft gebracht? Nee. De vereisten van de nieuwe orde worden bepaald door Jezus’ eigen onderwijs.

Zelfs als Abraham en Jakob inderdaad tienden gaven — en ik geloof niet dat ze dat deden — maar áls ze dat deden, wat dan nog? Ze brachten ook dierenoffers en pasten de besnijdenis toe. De vraag is niet: ‘Moesten Abraham en Izak deze dingen doen?’ De vraag is: ‘Wordt christenen opgedragen deze dingen te doen, of wordt christenen opgedragen meer te doen dan dat?’

18

Kerkfinanciën en geven aan de armen

Het verlangen om christenen de verplichting op te leggen tienden te geven, komt voort uit het verlangen van de gemeente om een enigszins voorspelbaar inkomen te krijgen. Er is immers een begroting, er zijn salarissen en misschien moet er een hypotheek worden afbetaald. Het is altijd prettig om te weten dat de gemeente ongeveer tien procent zal ontvangen van het gezamenlijke inkomen van de mensen. Natuurlijk

gebeurt dat in werkelijkheid nooit, omdat de meeste mensen geen tienden geven. Ik hoor dat christenen in Amerika meestal geen tien procent geven. Als je alles gemiddeld neemt, wordt volgens mij ongeveer drie procent, als het dat al is, van het inkomen van christenen in Amerika daadwerkelijk aan de gemeenten gegeven. Geen wonder dat de gemeenten lopen te jammeren dat ze hun tien procent willen.

Maar door dat te doen, behartigen de gemeenten hun eigen financiële belangen in plaats van christenen te leren discipelen te zijn zoals Jezus onderwees. De gemeente zou tevreden zijn als ze maar tien procent kon krijgen. Dat zou voor haar behoeften overvloedig zijn. Ze heeft slechts een beperkt aantal personeelsleden in loondienst en beperkte huisvestingskosten, en als al die mensen tien procent zouden geven, zou de gemeente ruim bij kas zitten. Dat is goed genoeg, dus leer de mensen dat ze tien procent moeten geven.

Of je zou de mensen kunnen leren wat Jezus zei:

Als je niet alles opgeeft wat je hebt, kun je geen leerling van Mij zijn.

Het maakt ons niet uit of je het aan onze gemeente geeft, aan een andere gemeente, aan de zendelingen of aan de armen. Geef het gewoon aan God, precies zoals Jezus zei. Het is van God. Het behoort niet toe aan een organisatie. Het behoort God toe, en je geeft op allerlei manieren aan God. Geven aan de armen is trouwens een van de voornaamste manieren. De Bijbel zegt:

Wie zich ontfermt over de arme, leent uit aan de HEERE. Hij zal hem zijn weldaad vergelden.

SPREUKEN 19:17

Jezus zei tegen de rijke jongeman:

En Jezus keek hem aan en had hem lief, en Hij zei tegen hem: Eén ding ontbreekt u: ga heen, verkoop alles wat u hebt en geef het aan de armen en u zult een schat hebben in de hemel; en kom dan, neem het kruis op en volg Mij.

MARKUS 10:21

Hij zei niet: „Geef het aan Mijn beweging. Geef het aan Mijn organisatie.” Hij zei:

Geef het aan de armen en kom dan met Mij mee.

Het is interessant dat Jezus niet de doorsnee voorganger was. De meeste voorgangers zouden niet tegen een rijke man zeggen: „Verkoop alles wat je hebt en geef het aan iemand anders, niet aan ons.” Dat is wat Jezus deed.

19

De tienden van de aartsvaders opnieuw bezien

Hoe dan ook, het punt is dat ik niet geloof dat Abraham of Jakob zelfs maar de tiendenpraktijk volgde. Ik geloof wel dat Abraham een tiende van de buit van die strijd aan Melchizedek gaf. Dat was een eenmalige zaak. We lezen niet dat Abraham regelmatig Melchizedek bezocht, als dat zelfs maar mogelijk was geweest. Ik geloof dat Melchizedek een verschijning van Christus op aarde was. Waar zou Abraham Hem op andere momenten kunnen vinden? Abraham heeft God een lang leven lang gediend, en we lezen slechts over één keer dat hij een tiende gaf. Niet van zijn inkomen, maar van de krijgsbuit, aan deze man Melchizedek, om Hem te eren. We lezen nergens dat Abraham in zijn gewone economische leven de tiendenpraktijk volgde. Ook lezen we niet dat God hem bij welke gelegenheid dan ook gebod dat te doen, met inbegrip van die ene keer dat hij het deed.

Jakob lijkt hier zelf op het idee te komen, en hij doet geen grootmoedig aanbod. Hij is een vrek. Hij zegt: „God, U maakt mij voorspoedig en rijk, en ik zal U tien procent geven.” Jakob is een onderhandelaar. Hij zet laag in. Als God had gezegd: „Maak daar vijftig procent van”, zou Jakob hebben gezegd: „Wat dacht U van vijftien procent?” God zei vijfenveertig en hij zei twintig. Dat lijkt op Abraham, zijn grootvader, die met God onderhandelde.

Jakob is deze gelofte twintig jaar later kennelijk wel nagekomen. Maar we weten niet of hij de rest van zijn leven tien procent heeft gegeven van alles wat hij ontving. Misschien deed hij dat, maar daar is niets over opgetekend. Daarom kunnen we niet zomaar aannemen dat het waar is, alleen omdat wij, als we leiders van een gemeente waren, misschien zouden willen aannemen dat het waar is.

Vóór de wet is er geen gebod dat godvrezende mensen verplicht een tiende te geven. Na het tijdperk van de wet is er geen gebod van God dat godvrezende mensen gebiedt een tiende te geven. In de wet staat wel een gebod dat godvrezende mensen verplichtte een tiende te geven, omdat ongeveer dat percentage van de bevolking onderhouden moest worden. De Leviëten waren een van de twaalf stammen. Zij moesten volledig onderhouden worden, en daarnaast waren er de armen. Alles bij elkaar is het vrijwel zeker dat ongeveer dat percentage van de bevolking ondersteuning nodig had. God vond in elk geval dat het genoeg zou zijn om in al hun behoeften te voorzien.

20

Rentmeesterschap en Gods prioriteiten

Ons geven is niet beperkt tot tien procent. Het zou tien procent kunnen zijn, als God zo leidt, want ik wil iets duidelijk maken: rentmeesterschap gaat niet alleen over geven. Rentmeesterschap gaat over uitgeven. Het gaat over geven. In sommige gevallen gaat het over sparen. Het idee is dat het gaat om het beheer van Gods geld. Er kunnen momenten zijn waarop God wil dat je een deel van Zijn geld spaart voor iets waarvoor Hij het later nodig zal hebben. Misschien wil Hij dat je een deel van Zijn geld besteedt aan huisvesting, vervoer en andere noodzakelijke dingen voor jezelf en je gezin. Het draait niet allemaal om geven. Het gaat om het beheren van wat van God is.

Maar als je Gods beheerder bent, moet je nadenken over Gods prioriteiten. Ik heb Gods bezittingen onder mijn beheer, met de verantwoordelijkheid ze te beheren zoals Hij wil dat ze beheerd worden. Het eerste wat ik dus moet vragen, is: „Wat zijn Gods prioriteiten?” Het helpen van de armen wordt altijd genoemd als een van Gods prioriteiten. De verbreiding van het evangelie is zeker een andere. Het onderhouden van je gezin is een prioriteit. Daarnaast zijn er alle andere bijzondere verplichtingen die je als lid van de samenleving krijgt, waarvan sommige misschien geld kosten.

Niemand is werkelijk in de positie om een andere christen te beoordelen op de manier waarop die zijn rentmeesterschap uitoefent, tenzij die manier natuurlijk volstrekt onverantwoordelijk is. Er zijn ongetwijfeld christenen die geroepen zijn alles te verkopen, het aan de armen te geven en naar het zendingsveld te vertrekken. Als ze dat niet doen, handelen ze verkeerd. Maar er zijn anderen die niet geroepen zijn dat te

doen. Zij zijn geroepen om in de samenleving te leven en misschien zelfs een levensstijl te hebben die ongeveer overeenkomt met wat in die samenleving normaal is, om welke reden dan ook. God weet het. Het gaat niemand aan hoe iemand anders Gods geld beheert, maar het gaat jou beslist aan hoe jij Gods geld beheert.

Dat is, denk ik, de bijbelse leer over rentmeesterschap, en die omvat geen verplichting om tienden te geven. Al zal ik je dit vertellen: ik ben bij gelegenheid lid geweest van een gemeente die van haar leden verwachtte dat ze tienden gaven, en dus gaf ik een tiende aan de gemeente. Ik beschouwde dat alleen niet als een Bijbelse verplichting. Ik beschouwde het als een voorwaarde waaraan de gemeente wilde dat ik als lid voldeed. Dus gaf ik hun een tiende, maar ik gaf veel meer aan andere doelen. Als de gemeente niet om tienden had gevraagd, hadden ze misschien veel meer van mij gekregen. Maar ze vroegen maar om tien procent, dus dat is alles wat ze kregen.

Het punt is dat God je er misschien toe leidt om een tiende aan een gemeente te geven. Maar als Hij dat doet, zou het een vergissing zijn om te denken: „Daarmee heb ik volledig voldaan aan mijn verplichting als rentmeester.” Dat zou er waarschijnlijk maar een klein deel van zijn.

21

Jakob bereikt de put bij Haran

Nu hoofdstuk 29:

Daarna begaf Jakob zich op weg en ging hij naar het land van de mensen van het oosten. Hij keek om zich heen en zie, er was een water put in het veld, en zie, er lagen drie kudden kleinvee naast. Uit die put gaf men namelijk de kudden te drinken. Er lag een grote steen op de opening van de put.

GENESIS 29:1-2

Dat zou in Syrië zijn, of in Paddan-Aram.

Er lagen drie kudde schapen bij, want uit die put gaf men de kudde te drinken. Er lag een grote steen op de opening van de put. Ik vraag me af of dit dezelfde put is waar Abrams dienaar Rebekka, de moeder van Jakob, had ontmoet. Het lijkt er inderdaad op dat mannen en vrouwen die elkaar zoeken elkaar bij de put ontmoeten, of bij de drinkplaats, zoals we tegenwoordig misschien zouden zeggen. Ook toen hadden ze een drinkplaats. Het was de plek waar de schapen en de kamelen dronken. Dus ging hij daarheen om de dames te ontmoeten, en hij zag deze put.

Er staat:

Hij keek om zich heen en zie, er was een water put in het veld, en zie, er lagen drie kudde kleinvee naast. Uit die put gaf men namelijk de kudde te drinken. Er lag een grote steen op de opening van de put. Als al de kudde daar bij elkaar gedreven waren, rolde men de steen van de opening van de put en gaf men het kleinvee te drinken. Daarna legde men de steen weer op zijn plaats, op de opening van de put.

GENESIS 29:2-3

Blijkbaar wilden ze niet dat het water in de hitte van de woestijn verdampte, dus dekten ze de put af. Ze openden hem niet iedere keer wanneer iemand water wilde hebben, want dan zou hij te lang openstaan. Ze openden hem wanneer alle herders bijeen waren. Dan haalden ze allemaal tegelijk water en daarna dekten ze hem weer af. Dat was het idee. Ze wilden niet onnodig water verliezen.

Ik neem aan dat er al herders bijeengekomen waren, maar dat ze nog niet allemaal bijeen waren. Jakob zei tegen hen:

Toen vroeg Jakob hun: Mijn broeders, waar komt u vandaan?
Daarop zeiden zij: Wij komen uit Haran.

GENESIS 29:4

En zij zeiden:

We komen uit Haran.

Toen zei hij tegen hen:

Hij vroeg hun: Kent u Laban, de zoon van Nahor? Zij zeiden: Wij kennen hem.

GENESIS 29:5

Zij zeiden:

We kennen hem.

Dus zei hij tegen hen:

Vervolgens vroeg hij hun: Gaat het goed met hem? Zij zeiden: Het gaat goed. En zie, daar komt zijn dochter Rachel aan met het kleinvee.

GENESIS 29:6

En zij zeiden:

Het gaat goed met hem. En kijk, daar komt zijn dochter Rachel aan met de schapen.

Jakob zei tegen hen:

Hij zei: Zie, het is nog volop dag! Het is toch nog geen tijd om het vee bij elkaar te drijven? Geef het kleinvee te drinken en ga dan weer weg om ze te laten grazen.

GENESIS 29:7

Maar zij zeiden:

Zij zeiden echter: Dat kunnen wij niet doen voordat al de kudde bij elkaar gedreven zijn en men de steen van de opening van de put gerold heeft. Pas dan kunnen wij het kleinvee te drinken geven.

GENESIS 29:8

Deze mannen moeten nogal lui zijn geweest. Hij zei: „Het is nog niet de tijd dat alle schapen bijeengebracht worden, dus waarom gaan jullie de schapen niet laten grazen?” Ze zeiden niet: „Onze schapen hebben dorst en moeten nu gevoerd worden.” Ze zouden de put niet openen voordat de anderen er waren, maar het was daar nog geen tijd voor. Dus zouden ze daar gewoon blijven totdat het zover was. Blijkbaar hadden zij een korte werkdag, terwijl anderen langere dagen maakten. Daarom moesten ze wachten totdat die anderen hun schapen binnenbrachten.

22

Jakob ontmoet Rachel en Laban

Terwijl hij nog met hen sprak, kwam Rachel met de schapen van haar vader, want zij was een herderin. En het gebeurde dat Jakob Rachel zag, de dochter van Laban, de broer van zijn moeder, en de schapen van Laban, de broer van zijn moeder. Toen kwam Jakob dichtbij, rolde de steen van de opening van de put, waarmee hij natuurlijk de plaatselijke gewoonte doorbrak, en gaf de kudde van Laban, de broer van zijn moeder, te drinken.

Toen kuste Jakob Rachel. Niet op een romantische manier, maar als begroeting. Een kus op de wang was een gebruikelijke begroeting in het Midden-Oosten voor een vriend, of voor iemand die je respecteerte of voor wie je genegenheid voelde. Toen verhief hij zijn stem en hilde. Zij wist niet waar dit allemaal om ging. Deze vreemde oude man kwam naar haar toe, gaf haar schapen tegen de gewoonte in te drinken, kuste haar en hilde.

Dus vertelde Jakob haar dat hij familie van haar vader was en dat hij de zoon van Rebekka was. Zij rende weg en vertelde het haar vader, net zoals Rebekka had gedaan in het verhaal waarin Abrams dienaar haar had verteld wie hij was. Ze rende naar huis en vertelde het haar familie.

Toen gebeurde het dat Laban het bericht over Jakob, de zoon van zijn zus, hoorde. Hij rende hem tegemoet, omhelsde hem, kuste hem en bracht hem naar zijn huis. Dus vertelde hij Laban al deze dingen, en Laban zei tegen hem:

Daarop zei Laban: Inderdaad, je bent mijn beenderen en mijn vlees. En hij bleef een volle maand bij hem.

GENESIS 29:14

En hij bleef een maand bij hem.

23

Laban spreekt met Jakob een loon af

Toen zei Laban tegen Jakob:

Toen zei Laban tegen Jakob: Omdat je familie van mij bent, hoeft je toch niet voor niets voor mij te werken? Vertel mij maar wat je loon moet zijn.

GENESIS 29:15

Blijkbaar diende Jakob hem gedurende die maand voor niets. Of misschien niet voor niets, maar hij diende hem en er was geen bepaald loon afgesproken. Dus zegt Laban: „Ik denk dat ik wil dat je mij langer dient, maar niet voor niets. Laten we hier een loonovereenkomst opstellen. Zou je mij voor niets dienen? Vertel me, wat zou je loon moeten zijn?”

Nu had Laban twee dochters: de naam van de oudste was Lea, en de naam van de jongste was Rachel. Lea had fletse ogen, maar Rachel was mooi van gestalte en knap om te zien.

GENESIS 29:16-17

Het is niet duidelijk wat dat nu precies betekent. Het Engelse woord ‘delicate’, waarop deze uitleg is gebaseerd, wordt soms opgevat als ‘zwak’. Sommige mensen denken dat het ‘bleek’ betekent, misschien blauw. In het Midden-Oosten zijn donkere, zwarte ogen een aantrekkelijke en normale eigenschap. Iemand met blauwe ogen kan er enigszins spookachtig uitzien. Waarschijnlijk ziet dat er voor hen niet normaal uit. Wij, met onze Europese achtergrond, zijn gewend aan blauwe ogen, maar daar was dat heel ongewoon. Het is mogelijk dat dit een verwijzing is naar het feit dat haar ogen blauw waren.

Hoe dan ook, er was iets aan haar ogen wat in Jakobs ogen een gebrek was. Er staat:

Maar Rachel had een mooi figuur en zag er prachtig uit.

Het probleem met Lea's ogen lijkt dus niet te zijn dat ze bijziend was, maar dat ze niet mooi was.

In haar ogen. Het is mogelijk dat Jakob van beide vrouwen nooit iets anders had gezien dan hun ogen. Het is mogelijk dat ze in die cultuur helemaal bedekt waren. Hij kon in grote lijnen zien wat Rachels lichaamsvorm was, haar figuur, maar wat haar schoonheid betreft, werd die misschien uitsluitend op grond van haar ogen beoordeeld. Het lijkt erop dat Lea's gebrek aan schoonheid vrijwel uitsluitend aan haar ogen werd afgemeten. Het kan dus zijn dat we hier niet te maken hebben met een volledig besef van hoe de ander eruitzag. Hij hield van Rachels ogen, maar blijkbaar niet van die van Lea.

24

Laban bedriegt Jakob met Lea

Jakob had Rachel lief. Daarom zei hij: Ik zal zeven jaar voor u werken om Rachel, uw jongste dochter. Toen zei Laban: Het is beter dat ik haar aan jou geef dan dat ik haar aan een andere man geef. Blijf bij me. Zo werkte Jakob zeven jaar om Rachel, en de jaren waren in zijn ogen als dagen, omdat hij haar liefhad.

GENESIS 29:18-20

Toen zei Jakob tegen Laban: Geef mij mijn vrouw, want mijn dagen zijn om, zodat ik bij haar kan komen. Toen verzamelde Laban alle mannen van die plaats en richtte een maaltijd aan. En het gebeurde 's avonds dat hij zijn dochter Lea nam en haar bij hem bracht; en hij kwam bij haar.

GENESIS 29:21-23

Het is duidelijk dat deze vrouwen heel sterk bedekt waren. Blijkbaar waren op de bruiloft zelfs hun ogen bedekt, waarschijnlijk met een doorschijnende sluier. Jakob kon niet eens zien met wie hij trouwde. Na de bruiloft ging hij naar het bruidsbed, het huwelijksbed, en sliep met haar, blijkbaar in een onverlichte tent. Hij wist niet met wie hij was totdat de zon opkwam.

En het gebeurde 's morgens — zie, het was Lea! Daarom zei hij tegen Laban: Wat hebt u me nu aangedaan? Heb ik niet voor u gewerkt om Rachel? Waarom hebt u me dan bedrogen? Laban antwoordde: Zo doet men niet bij ons, dat men de jongste vóór de eerstgeborene ten huwelijk geeft. Maak de bruilofts week van deze dochter vol; daarna zullen wij je ook de andere geven, voor het werk waarmee je mij nog eens zeven jaar dienen zult.

GENESIS 29:25-27

Jakob deed zo en maakte de bruiloftsweek van deze dochter vol. Toen gaf hij hem zijn dochter Rachel tot vrouw. En Laban gaf zijn slavin Bilha aan zijn dochter Rachel als slavin. Hij kwam ook bij Rachel en had Rachel ook meer lief dan Lea. En hij werkte nog eens zeven jaar bij hem.

GENESIS 29:28-30

25

De tijdrekening rond Jakobs huwelijken

Wanneer we eenmaal spreken over de geboorte van deze kinderen bij deze moeders, wat grotendeels in het volgende hoofdstuk zal gebeuren, al worden er aan het einde van dit hoofdstuk een paar van hen geboren, zullen we zien dat Jakob in de tijd die hij in Paddan-Aram doorbracht elf zonen en één dochter kreeg, en dat hij daar twintig jaar was. De vraag is: wanneer begon hij kinderen te krijgen?

Het lijkt erop dat hij Lea pas kreeg nadat hij zeven jaar had gediend. Van de volle twintig jaar dat hij daar was, blijven er dan dertien over waarin hij met Lea getrouwd zou zijn. Als hij een week later met Rachel trouwde, met de afspraak dat hij nog eens zeven jaar zou werken, dan zouden Rachel en Lea gedurende die dertien jaar deze elf kinderen hebben moeten krijgen.

Daar zijn veel problemen mee, want aan het einde van deze periode van twintig jaar zouden de kinderen nog steeds heel, heel jong zijn wanneer ze teruggingen naar het land Kanaän. Toch doen latere verhalen over hen, vooral over Benjamin en Juda, vermoeden dat ze ouder waren dan ze volgens dit scenario geweest kunnen zijn, want het lijkt erop dat ze kort na hun aankomst in Kanaän trouwden.

Als Jakob, laten we zeggen, zeven jaar na zijn komst met Lea was getrouwd, dan zouden er nog maar dertien jaar zijn. Het oudste kind zou bij de aankomst in het land Kanaän twaalf jaar oud zijn. Maar Juda was niet het oudste kind, maar het derde kind.

Dat zou betekenen dat hij niet ouder dan tien jaar was. Toch moet hij bij zijn aankomst in Kanaän getrouwd zijn, en daarvoor was hij te jong. Benjamin daarentegen zou maar ongeveer zes jaar oud zijn, en toch had hij drieëndertig jaar later tien zonen.

Er zijn hier dus problemen. Sommige mensen geloven dat Jakob aan het begin van zijn verblijf met Lea en Rachel trouwde en daarna voor elk van beide vrouwen zeven jaar werkte. Maar dat is moeilijk, omdat de formulering daar niet op lijkt te wijzen. Om het zo te kunnen zien, zou je eigenlijk moeten zeggen dat vers 20:

Jakob werkte dus zeven jaar voor Rachel, maar voor zijn gevoel waren het maar een paar dagen, zoveel hield hij van haar.

eenvoudigweg een samenvatting zou zijn van wat later gebeurde, na het huwelijk waarover we lezen. Het is mogelijk, maar gekunsteld.

26

Jakob ondergaat zijn eigen bedrog

Er bestaat dus enige onenigheid over wanneer deze vrouwen precies zijn echtgenote werden. Maar waar het hier vooral om gaat, is dat hij door zijn oom Laban werd bedrogen en geen genoeg nam met de uitkomst. Dat is ironisch, want hij had zijn eigen vader bedrogen en verwachtte beslist dat zijn vader genoeg zou nemen met de uitkomst. Hij had een zegen gekregen die zijn vader voor Ezau had bestemd, en Jakob heeft er nooit aan gedacht die terug te geven of met Ezau te delen. Hij dacht gewoon: „Wie niet oplet, heeft pech. Ik was de slimmere. Ik ben degene die een afspraak wist te maken die in mijn voordeel uitpakte.” Welnu, Laban maakte een afspraak die in zijn voordeel werkte, en uiteindelijk bleef Jakob met Lea achter, net zoals Izak uiteindelijk de zoon zegent die hij niet wil zegenen. In het eerste geval was Jakob de bedrieger en in het tweede geval Laban. Maar toen Jakob zelf het slachtoffer van het bedrog werd, was hij verontwaardigd en wilde hij zich niet bij het resultaat neerleggen. Met andere woorden, hij nam er geen genoeg mee alleen Lea te hebben. Hij was verliefd op Rachel. Hij wilde haar ook.

Dit was volgens mij een vergissing van zijn kant. Het is waar dat er iets goeds voortkwam uit het huwelijk met Rachel, in die zin dat zowel Jozef als Benjamin daaruit voortkwamen. Maar het is moeilijk te zeggen dat God niet door Lea alleen hetzelfde resultaat tot stand had kunnen brengen als Rachel er niet was geweest. Zijn ideaal is beslist monogamie. Jakob had waarschijnlijk moeten doen wat Izak deed. Toen Izak beseftte dat hij Jakob had gezegend, zei hij:

Toen beefde Izak van grote en hevige schrik en zei: Wie was het dan die een stuk wild gejaagd en het mij gebracht heeft? Ik heb overal van gegeten voordat jij kwam, en ik heb hem gezegend, en gezegend zal hij zijn.

GENESIS 27:33

Jakob had moeten zeggen: „Ik ben bedrogen, maar Gods wil is gedaan. Ik heb Lea. Zij is degene van wie God wilde dat ik haar zou hebben.”

27

Waarom Lea Gods uitverkoren vrouw lijkt

Er zijn veel redenen om te geloven dat God inderdaad wilde dat hij Lea had in plaats van Rachel. Lea is bijvoorbeeld de enige van deze vrouwen die samen met hem en de rest van de familie in Machpela begraven werd. In de voorzienigheid van God gebeurde het dat Rachel ergens anders stierf en ergens anders begraven werd. Lea ligt bij Rebekka en Sara, als de echtgenotes van hun mannen die samen in Machpela begraven zijn.

Ook schonk Lea hem zes zonen, precies de helft van de zonen die hij bij vier vrouwen kreeg. De andere drie vrouwen schonken hem er ieder twee, maar God opende haar baarmoeder en zegende haar. Hij gaf haar er zes en had haar misschien alle twaalf kunnen geven als de andere vrouwen er niet bij betrokken waren geweest.

Bovendien verwijst Lea bij het geven van namen aan haar kinderen in de reden die zij voor hun naam geeft meestal naar Jahweh. Zij zegt:

Weer werd zij zwanger en baarde een zoon. Zij zei: Ditmaal zal ik de HEERE loven. Daarom gaf zij hem de naam Juda. Toen hield zij op met baren.

GENESIS 29:35

of: 'De HEERE heeft mij gezegend.'

Zij lijkt iemand te zijn die bij Jahweh hoort. Rachel gebruikt alleen het algemene woord God, en wanneer zij haar kinderen een naam geeft, lijkt zij dat vaak te doen met het oog op haar wedijver met haar zus. Rachel lijkt dus niet zo'n godvrezende vrouw te zijn, terwijl Lea dat meer lijkt te zijn.

Lea lijkt het onschuldige slachtoffer van deze afspraak te zijn. Haar vader geeft haar aan een man die haar niet wilde, en daarna moet zij hem met haar zus delen. Er is die wedijver, en het is een akelig beeld. Toch lijkt Lea degene te zijn met karakter, die in zekere mate trouw is aan Jahweh, die vredelievend is en die door God gezegend wordt met zes van de twaalf kinderen. Niet de minste onder hen is Juda, door wie de Messias kwam. Het feit dat God de Messias door de kinderen van Lea liet komen en niet door die van Rachel, is ongetwijfeld ook veelzeggend.

Er zijn dus goede redenen om te geloven dat Jakob er waarschijnlijk gewoon genoeg mee had moeten nemen dat hij bedrogen was en Lea had gekregen. Het zou niet gemakkelijk zijn om daar genoeg mee te nemen. Je zou verontwaardigd zijn dat iemand je had bedrogen en dat je niet de vrouw had gekregen die je wilde. Maar als je het vanuit Gods gezichtspunt bekijkt, lijkt het erop dat God hem dit liet overkomen, net zoals God ervoor zorgde dat Jakob de zegen kreeg door middel van bedrog dat Jakob zelf had gepleegd. Het is alsof zijn oom Laban hem gejakobd heeft.

We komen in hoofdstuk 30 terug op het einde van dit hoofdstuk, waar de kinderen geboren worden. Dat begint natuurlijk een keerpunt in het verhaal te worden.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Genesis 27:45
- Genesis 28:1
- Genesis 27:28
- Genesis 27:29
- Genesis 28:3
- Genesis 28:4
- Genesis 28:5
- Genesis 28:6-9
- Genesis 28:10-11
- Genesis 28:12-15
- Mattheüs 8:7
- Mattheüs 8:8
- Mattheüs 8:10
- Mattheüs 8:11-12
- Mattheüs 21:43
- Lukas 13:28-29
- Jesaja 43:5-6
- Handelingen 1:8
- Jesaja 43:6
- Genesis 28:14
- Genesis 28:15
- Genesis 28:16
- Genesis 28:17
- Johannes 1:47
- Johannes 1:48
- Johannes 1:49
- Johannes 1:50
- Johannes 1:51
- Genesis 28:18-19
- Genesis 28:20-22

- Maleachi 3:10
- Lukas 14:33
- Spreuken 19:17
- Markus 10:21
- Genesis 29:1-2
- Genesis 29:2-3
- Genesis 29:4
- Genesis 29:5
- Genesis 29:6
- Genesis 29:7
- Genesis 29:8
- Genesis 29:14
- Genesis 29:15
- Genesis 29:16-17
- Genesis 29:18-20
- Genesis 29:21-23
- Genesis 29:25-27
- Genesis 29:28-30
- Genesis 27:33
- Genesis 29:35

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.